

Συμβούλιο της Επικρατείας 2182/1983, Τμ. Α'

Πηγή: ΝοΒ 32/84 σελ. 750

Περίληψη: Κοινωνική ασφάλιση. αιτιολογία διοικητικών πράξεων. - Ο ασφαλισμένος στο ΙΚΑ έχει δικαίωμα σε σύνταξη για αναπηρία από ατύχημα- εργατικό ή όχι - όχι μόνο όταν η βλάβη από το ατύχημα είχε σαν αποτέλεσμα αναπηρία που να δικαιολογεί η συνταξιοδότησή του αλλά και όταν η βλάβη από το ατύχημα επέφερε το ίδιο αποτέλεσμα εξ αιτίας της προηγούμενης γενικότερης κατάστασης της υγείας του η οποία δεν τον εμπόδιζε ως το ατύχημα να εργάζεται. - Όταν ο ασφαλισμένος υποστεί ατύχημα με συνέπεια αναπηρία χωρίς συνακόλουθη ανικανότητα για εργασία, ύστερα όμως από άλλη αιτία, που δεν έχει σχέση με το προηγούμενο ατύχημα, γίνεται οριστικά ανίκανος για εργασία, δικαιούται να πάρει σύνταξη για αναπηρία από εργατικό ατύχημα ή κοινή νόσο ανάλογα με το αν η ανικανότητά του προκλήθηκε προεχόντως από το πρώτο ή το δεύτερο αίτιο. Η κρίση του ασφαλιστικού οργάνου πάνω στο θέμα αυτό πρέπει να είναι αιτιολογημένη.

Απόφαση Δικαστηρίου

(Απόσπασμα): Επειδή, κατά την έννοια των διατάξεων των άρθρων 28 § 2 και 34 § 1 του α.ν. 1846/1951 (179) ο ησφαλισμένος εις το ΙΚΑ δικαιούται συντάξεως, λόγω αναπηρίας εξ εργατικού ή μη ατυχήματος, ου μόνον εις την περίπτωσην κατά την οποίαν η εκ του ατυχήματος προκληθείσα βλάβη επέφερεν, αυτή καθ' εαυτήν, την αναπηρίαν του ησφαλισμένου, εις ποσοστόν δικαιολογούν την χορήγησιν συντάξεως, αλλά και όταν η εκ του ατυχήματος βλάβη επέφερε το αυτό αποτέλεσμα, λόγω της προηγούμενης γενικωτέρας καταστάσεως της υγείας του ησφαλισμένου, εκ της οποίας όμως αυτός ουδόλως εκωλύετο εις την εργασίαν του μέχρι του ατυχήματος. Οσάκις όμως ο ησφαλισμένος, υποστάς ατύχημα, τυγχάνει μεν εκ τούτου ανάπηρος, ουχι όμως εις βαθμόν καθιστώντα αυτόν ανίκανον προς εργασίαν, βραδύτερον δε εξ άλλης αιτίας, οφειλομένης εις νοσηράν κατάστασιν του οργανισμού αυτού, μη δυναμένης να χαρακτηρισθή ως αποτόκου του ατυχήματος ή γενικώτερον μη δυναμένης να συσχετισθή προς αυτό, κατέστη οριστικώς ανίκανος προς εργασίαν, δικαιούται συντάξεως λόγω αναπηρίας εξ εργατικού ατυχήματος ή κοινής νόσου αναλόγως του εάν η ανικανότης του προς εργασίαν προεκλήθη προεχόντως εκ του πρώτου ή του δευτέρου εκ των αιτιών τούτων. Ούτως, εν περιπτώσει συνδρομής πλειόνων αιτιών της αναπηρίας, αυτή είναι χαρακτηριστέα εν των συνόλων ως οφειλομένη εις το ατύχημα ή την κοινήν νόσον, κατά τας ανωτέρω διακρίσεις, του ασφαλιστικού οργάνου, ως και του κατ' ακολουθίαν προσφυγής επιλαμβανομένου διοικητικού πρωτοδικείου, οφείλοντος να εκφέρη επί του θέματος τούτου ητιολογημένην κρίσιν (ΣΕ 1621/82, 114/81, 11/80 κ.ά.).

Επειδή, εν προκειμένω, καθ' α εδέχθη το δικάσαν δικαστήριο, η αναιρεσειούσα εγεννήθη το έτος 1927, ησφαλίσθη εις το ΙΚΑ από του έτους 1970 και με γραμματικές γνώσεις δημοτικού ειργάσθη ως εργάτρια-καθαρίστρια εις το Στρατιωτικόν Νοσοκομείον, πραγματοποιήσασα 2230 ημέρας εργασίας, εξ ων πλέον των 300 κατά την τελευταίαν πενταετίαν. Την 28.2.1977 υπέστη εργατικόν ατύχημα, ακολούθως δε την 1.7.1977 εξήτησε την συνταξιοδότησιν της εκ της αιτίας ταύτης. Κριθείσα διά της υπ' αριθμ. 2869/28.9.77 αποφάσεως της Α'θμίου Υγειονομικής Επιτροπής (ΑΥΕ) του ΙΚΑ ανάπηρος, με ποσοστόν αναπηρίας 67% διά την περίοδον από 28.2.1977 έως 27.9.1977 και 50% διά την περίοδον από 28.9.1977 έως 27.9.1978, έτυχεν, δι' αποφάσεων του αρμοδίου Διευθυντού, συντάξεως πλήρους αναπηρίας και επιδόματος αναπροσαρμογής (παρταθέντος μέχρι 27.9.1979) λόγω εργατικού ατυχήματος, καθ' όσον, εκ των ως άνω ποσοστών ωφείλοντο εις το εργατικόν ατύχημα ποσοστά 50% και 25%, αντιστοιχώς. Μετά την λήξιν της επιδοτήσεως παρεπέμφθη αυτή προς εξέτασιν εις την ΑΥΕ, ήτις διά της υπ' αριθμ. 2955/21.10.79 γνωματεύσεώς της απεφάνθη ότι παρουσιάζει μελαγχολικήν αντίδρασιν πιθανώς υποστροφικού τύπου μετά διαταραχών συγκεντρώσεως και μειώσεως της ψυχοκινητικής δραστηριότητος μεγάλου βαθμού, ελαφράν δυσχέρειαν βαδίσεως εκ του δεξιού κάτω άκρου συνεπεία παλαιάς κακώσεως μεταταρσίου και διαταραχάς επαναπολώσεως, υπελόγισε δε διά την περίοδον 28.9.1979 έως 27.9.1982 το ποσοστόν ανατομοφυσιολογικής βλάβης εις 50%, εξ ου 15% εκ του εργατικού ατυχήματος. Κατόπιν αυτού, ο Διευθυντής του ΙΚΑ διέκοψεν την συνταξιοδότησιν της αναιρεσειούσης από 1.10.1979 λόγω εργατικού ατυχήματος, εχορηγήθη δε σύνταξις διά το από 1.10.1979 έως 30.9.1982 διάστημα λόγω κοινής νόσου, της ησφαλισμένης ως άνω συγκεντρώσεως τας προς τούτο χρονικάς προϋποθέσεις. Εν συνεχεία, όμως, η Τ.Δ.Ε. του ΙΚΑ, επιληφθείσα ενστάσεις της ενδιαφερομένης, έκρινε ταύτην δυνάμει της υπ' αριθμ. 1861/1980 αποφάσεώς της, ανάπηρον με ποσοστόν αναπηρίας 67%, εκ του οποίου 35% ωφείλετο εις το εργατικόν ατύχημα της 28.2.1977. Ακολούθως και κατ' εκτίμησιν των ως άνω γενομένων δεκτών πραγματικών περιστατικών, ίδια δε του περιεχομένου της προδιαληφθείσης υπ' αριθμ. 2955/21.10.1979 γνωματεύσεως της ΑΥΕ, του είδους και της φύσεως των κοινών παθήσεων της αναιρεσειούσης (μελαγχολική αντίδρασις πιθανώς υποστροφικού τύπου μετά

διαταραχών συγκεντρώσεως και μειώσεως της ψυχοκινητικής δραστηριότητας μεγάλου βαθμού), της φύσεως της εκ του εργατικού ατυχήματος καταληφθείσης βλάβης (ελαφρά δυσχέρεια βαδίσσεως εκ του δεξιού κάτω άκρου, συννεπία παλαιάς κακώσεως μεταταρσίου και διαταραχάς επαναπολώσεως), ήτις, όμως, δεν επηρεάζει την άσκηση του ρηθέντος επαγγέλματός της, και δη εις βαθμόν εγγίζοντα το 1/3 της αποδόσεως υγιούς ανθρώπου της αυτής εργασίας, του περιωρισμένου ποσοστού της εκ του ατυχήματος βλάβης (15%), του ότι κατά την διάρκειαν της συνταξιοδοτήσεως της αναιρεσειούσης η σχετική βλάβη απεκαταστάθη ικανοποιητικώς, δοθέντος ότι αρχικώς ήτο 50%, εν όψει και της ηλικίας αυτής (53 ετών), το δικάσαν διοικητικών πρωτοδικείον ήχθη εις την κρίσιν ότι προέχουσα αιτία της εν τη εννοία του άρθρου 28 § 2 εδάφ. α' του α.ν. 1846/1951 αναπηρίας της αναιρεσειούσης διά το από 28.9.1979 έως 29.9.1982 χρονικόν διάστημα τυγχάνουν αι κοιναι παθήσεις και ουχι η εκ του εργατικού ατυχήματος βλάβη. Ούτως, όμως, κρίναν το δικαστήριον της ουσίας ανεπαρκώς ητιολόγησε την ως είρηται κρίσιν του, διότι δεν προβαίνει, ως ώφειλεν, εις ητιολογημένην κρίσιν, ουδ' άλλωστε βεβαιοί ότι εκ των μνημονευομένων εν τη προσβαλλομένη αποφάσεων των οικείων ασφαλιστικών οργάνων του ΙΚΑ και της μνησθείσης γνωματεύσεως της ΑΥΕ προκύπτει ότι εγένετο τοιαύτη κρίσις, περί της αιτιώδους σχέσεως μεταξύ των κοινών (ψυχικών παθήσεων της αιτούσης, προγενεστέρων ή μεταγενεστέρων του ατυχήματος της 28.2.1977 προκληθείσης εις αυτήν βλάβης, την οποίαν κρίσιν ενδεχομένως υιοθετεί το δικαστήριον, τουτέστιν εάν και εις ποίον βαθμόν επηρέασε τας ως άνω κοινάς παθήσεις το επισυμβάν ατύχημα, προς διακρίβωσιν του αν η ανικανότης της ησφαλισμένης προς εργασίαν είναι χαρακτηριστέα εν τω συνόλω της ως οφειλομένη, τελικώς και προεχόντως, εις το εργατικόν ατύχημα (βλ. και την ΣΤΕ 1621/82), μη αρκούσης της εν προκειμένω γενομένης κρίσεως ότι το μειωμένον ήδη ποσοστόν 15% εκ του εργατικού ατυχήματος δεν επηρεάζει καθ' εαυτό την ικανότητα της αναιρεσειούσης προς εργασίαν. Αν και κατά την γνώμην ενός των μελών του Δικαστηρίου, η προσβαλλομένη απόφασις είναι νομίμως και επαρκώς ητιολογημένη, εφ' όσον βεβαιοί ότι το εκ του ατυχήματος ποσοστόν δεν επηρέασε, καθ' εαυτό την προς εργασίαν ικανότητα της αιτούσης.

Επειδή, κατά ταύτα, η προσβαλλομένη απόφασις δέον να αναιρεθί, κατά τα βασίμως σχετικώς διά της αιτήσεως προβαλλόμενα, η υπόθεσις δε, χρήζουσα διευκρινήσεως κατά το πραγματικόν, να αναπεμφθί εις το δικάσαν δικαστήριον, προς νέαν, νόμιμον, κρίσιν.